

A Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjtemény 2018-ban

A Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjteményt helyi értéként nyilvántartásba vette Mezőhegyes Város Települési Értéktár Bizottsága, majd 2016 nyarán bekerült a Békés Megyei Értéktárba is. Bár a gyűjtemény jogi státusza máig rendezetlen, nincs működési engedélye, elmondhatjuk, hogy mára Békés megye egyik legnagyobb és leggazdagabb közgyűjteményét hoztuk létre. Jelenleg tizennégy állandó kiállításunk tekinthető meg az önkormányzati tulajdonú, régi „Nagyiskola” épületében, a Szent György tér 1. szám alatt. Az alábbi listában, időrendben mindazon jelentősebb időszakos kiállításokat is felsorolom, amelyek berendezésében részt vettem:

2001: *Töredékek Mezőhegyes és vidékének múltjából.* Történelmi, régészeti és néprajzi témájú időszakos kiállítás a József Attila Általános Művelődési Központ klubövezetében.

2003: *Régészeti gyűjtemény,* a Helytörténeti Gyűjtemény állandó régészeti kiállítása.

2003: *Szól a rádió.* A rádiózás történetét bemutató időszakos kiállítás a Helytörténeti Gyűjteményben Tarkó Mihály villamosmérnök, magángyűjtő hozzájárulásával.

2004: *Cselédek, summások, szakmányosok.* A Helytörténeti Gyűjtemény állandó néprajzi és helytörténeti kiállítása.

2004: *A mezőhegyesi úttörőcsapatok története.* A Helytörténeti Gyűjtemény állandó helytörténeti kiállítása Balanyi Miklós tanár, egykori csapatvezető gyűjteményéből.

2004: *Számítógéptörténelem.* A Helytörténeti Gyűjtemény állandó technikatörténeti kiállítása. Magángyűjtemény bemutatása. Szakmai tanácsadó, vezető szövegek: Janovszki László informatikus.

2005: *Mezőhegyes a boldog békeidőkben.* A Helytörténeti Gyűjtemény állandó fotókiállítása Fekete István emlékére.

2006: *Mezőhegyes 1956-2006 – Forradalom Kis Budapesten.* A Helytörténeti Gyűjtemény állandó helytörténeti kiállítása a Rákosi-korszakról és 1956-ról. Készült az '56-os Emlékv tiszteletére.

2008: *125 éves Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak és Mezőhegyes Állomás.* A Helytörténeti Gyűjtemény állandó helytörténeti és technikatörténeti-közlekedési kiállítása.

2009: *A Mezőhegyesi Ménes és a Ménesbirtok 225 éve.* A Magyar Mezőgazdasági Múzeum, a Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjtemény, a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. és a Mezőhegyesi Állami Ménes Kft. időszakos kiállítást rendezett be a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban

(1146 Budapest, Városliget, Vajdahunyadvár), amely 2009 májusában volt megtekinthető. A rendezvény egyik fő szervezője és szakmai tanácsadója voltam. A kiállítás anyagából kamara kiállítást is rendeztem a 2009. évi Lángos Olimpián, a lóversenypályán, illetve 2009. december 19-én az ÁMK előterében, majd további három alkalommal a Kanca- és Ménversenyeken. Kiállítási pavilonnal jelen voltunk mindhárom Megyenapon, Békéscsabán.

2017. november 14-étől egy hónapon át a Békés Megyei Kormányhivatal Mezőkovácsházai Járási Hivatalának emeletén volt megtekinthető helytörténeti kamarakiállításunk. Legutóbb 2018. szeptember 20-21-én a II. NAK Szántóföldi Napok és AgrárgépShow-n egy 50 m² alapterületű sátorban mutattuk be a Ménesbirtok, a város és az iskola múltját a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. Kiállítási Centrumában.

2010: *Dr. Isaszegi János relikviái.* Városunk híres szülötte, Dr. Isaszegi János vezérőrnagy szülővárosának adományozta pályafutásának tárgyi emlékeit és dokumentumait. A Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. támogatásával helyreállított emeleti teremben többek között a KFOR, SFOR, IFOR, ISAF, OIF, AFOR és UNIKOM missziók emlékei, bajtársaktól kapott ajándékok, emlékérmek, plakettek és más dísz tárgyak kaptak helyet.

2011: *Száz éves a mezőhegyesi szakképzés.* A mezőhegyesi szakképzés történetét bemutató állandó kiállítás a Békés Megyei Harruckern János Közoktatási Intézmény támogatásával valósult meg.

2012: *A Testvérvárosok termét* 2012. június 8-án adtuk át a nagyközönségnek a „Europe 4ever” elnevezésű rendezvénysorozat keretein belül. Mezőhegyes egy összművészeti fesztiválon látta vendégül testvérvárosainak, partnertelepüléseinek küldöttségeit. A Testvérvárosok terme az olasz Mordano és San Giorgio di Nogaro, a romániai Arad, Kézdivásárhely, Nagypereg és Sepsimagyarós, valamint Túrkeve jellegzetes tárgyait, népművészeti, kultúrtörténeti és technikatörténeti emlékeit, fotóit, régi és új térképeit, ajándéktárgyait, művészeti alkotásait mutatja be. A kiállítást a közeljövőben szeretnénk átrendezni, bővíteni – elsősorban aradi tárgyakkal.

2013: Testvérvárosunk, Kézdivásárhely Őszi Sokadalom című rendezvényére (2013. augusztus 29-szeptember 1.) az Incze László Céhtörténeti Múzeum kiállítótermében rendeztem be kamarakiállítást.

2013. október 12-én a *Ménes-történet* című állandó kiállítás az országos Nonius Tenyészszemlén nyitotta meg kapuit. A kiállítást Nagy-György Tamás idegenforgalmi menedzser segítségével rendeztem be, számos helyi középiskolás tanuló az iskolai közösségi szolgálat keretében vett részt a munkában. Több száz relikvia és fotó került bemutatásra a város múltjából. A látogatók betekintést nyerhetnek a ménesintézet és a ménesbirtok életébe: bognár-

és kovácsszerszámok, mezőgazdasági eszközök, lószerszámok, lovas trófeák, eredeti dokumentumok, Károlyi-kocsi, vörösmárvány zabcsésze, régi fegyverek, térképek, a város híres személyeinek történetei, az ifjúsági mozgalmak emlékei, gyermekjátékok, Horthy István mezőhegyesi vadászigazolványa, Krucsó Ferenc sportlovas olimpiai relikviái és még sok érdekesség várta a látogatókat.

2013. december 7-én a 47. majori *Peregi Vendégház és Iskolamúzeum* megújult kiállítótermét adtam át.

2014: Csák Attila szobrászművész „*Rajzaim*” című időszak kiállítása.

2015: *A Mezőhegyesi Római Katolikus Egyházközség tárgyi emlékei a régmúltból* - a Szent György Római Katolikus Plébániatemplom oratóriumában berendezett állandó kiállítás.

2015: A Biatorbágyi Fotóklub *Csodás lovak – lovas csodák* című időszak kiállítása.

A Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjtemény további kiállításai, melyek gondozását, bővítését folyamatosan végzem:

2000: *Iskolamúzeum*. A Balanyi Miklós terem berendezőjéről kapta a nevét, aki maga is negyed évszázadnyi időt tanított a 47-es és 73-as majori iskolákban.

2001: *A Mezőhegyesi Cukorgyár története*. A technikatörténeti és helytörténeti kiállítás Csilek Istvánnak, Tokovics Józsefnek és Dr. Vitay Jánosnak köszönhető, akik a gyár fennállásának 100. évfordulójára gyűjtötték össze a kiállítás anyagának nagy részét.

2018: „*Tündérsziget*”. Legújabb állandó kiállításunk a mezőhegyesi óvodák történetét mutatja be. A kiállított dokumentumok, fotók, szemléltető eszközök, játékok, olvasmányok nagy része a Cukorgyári és az Újtelepi óvodákból származik. A teremben lehetőség van diafilmnézésre, régi bakelit meselemezek hallgatására és játékokra retró játékokkal, társasjátékokkal. Az ovi retró szobát berendezték: Balogh Elvira óvodapedagógus, Hollósné Havasi Helén és Otrók Éva nyugalmazott óvodapedagógusok.

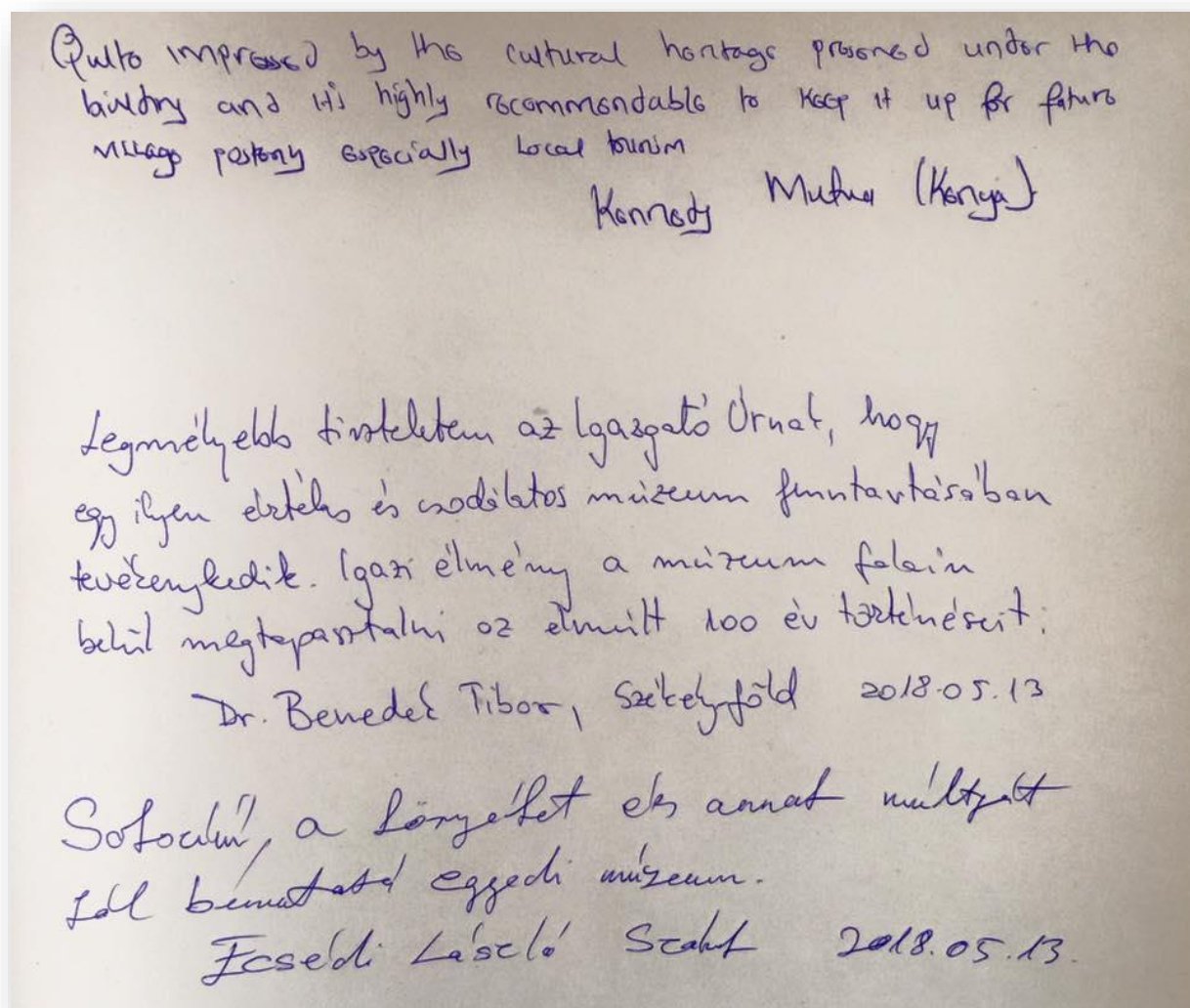
A Szent György Római Katolikus Plébániatemplom oratóriumában megtekinthető kiállításban is megtalálhatók a gyűjtemény tárgyai. A kiállított tárgyak többsége magántulajdonban van, kisebb részben a Város, valamint a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. tulajdonában. A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. mint fenntartó megbízásából a Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjteményt én vezetem. Az épület

karbantartásában, nagyobb rendezvények előtt az épület takarításában, illetve az udvar gondozásában a Ménesbirtok iskolájának munkatársai is rendszeresen közreműködnek. Az épületen belül és azon kívül a szükséges karbantartási munkák elvégzésre kerültek; az épület és a kiállítási terület takarítása rendszeres. Kollégáim közül kiemelem Mundrucné Benkő Anitát, Keresztúri Józsefet és Nagy-György Tamást, akik a látogató csoportok szervezésében, fogadásában is rendszeresen segédkeznek. Számos elfoglaltságom van, ezért Nagy-György Tamás több alkalommal helyettesített, magyar és angol nyelven is tartott tárlatvezetést vendégeinknek. Azokat a muzeális mezőgazdasági gépeket, eszközöket, amelyeket a Kozma Ferenc Mezőgazdasági Szakképző Iskolában oktatott szakmákhoz köthetők, a téli hónapokban, gyakorlati foglalkozások keretén belül szakoktatók és tanuló közösen szétszerelik, megjavítják, gondoskodnak állagmegóvásunkról. A munka koordinálásában segítségemre van Magyar Tibor gyakorlati oktatásvezető úr, akinek ezúton is köszönetet mondok! A Ménesbirtok Építészetéből az iskolába, majd a tárgyak teljeskörű restaurálását követően a Helytörténeti Gyűjteménybe került egy teljes bognárműhely kocsikészítő sablonokkal; szíjhajtással működő állványos fűrők; kézzel festett munkavédelmi táblák és több száz kéziszerszám. A műhely kialakítását az utolsó üres emeleti teremben kezdtük meg, amit korábban galériának használtunk, időszakos kiállításoknak adott otthont. Köszönöm szépen Kollégáim és Diákjaim aktív közreműködését a gyűjtemény bővítésében!

2018. május 3-án egy féltonnás ráfhajlító masina útban a Helytörténeti Gyűjtemény új kiállítótermébe, ahol egy teljes bognárműhely kerül kialakításra. Minden munkatársunknak és tanulóknak köszönetet mondok, akik részt vállaltak a tárgyak felújításában és szállításában!

Köszönjük **Jeszenka Zoltánnak**, a **Mezőhegyesi Fémipari Kft.** ügyvezetőjének, hogy targoncát biztosított a szállításhoz! A **Dr. Sümeghy László** (állatorvosi eszközök, műszerek), **Rózsa István** (öntözéstechnikai eszközök) és **Kovács Sándor** (vetőgép) által felajánlott muzeális tárgyakat, gépeket a közeljövőben ugyancsak a Helytörténeti Gyűjteményben helyezjük el. A patkoló-kovács-műhely muzeális szerszámaint is leltárba vesszük. A tárgyak beszállítását az iskolába, majd restaurálásukat, állagmegóvásukat rövid határidővel megszervezzük. (Fotó: Tarkó Gábor)

Látogatók bejegyzései – Kenyától Székelyföldre (2018 május)

Állandó nyitva tartás nincsen, előzetes időpont egyeztetés alapján látogathatják a kiállításokat a látogatók és látogató csoportok. A jegyárak - az igénybe vehető kedvezmények függvényében - 350 és 500 Ft/fő közöttiek, ami más hasonló intézmények belépőjegy-áraihoz viszonyítva rendkívül kedvező. Évek óta nem emeltük a belépőjegy árát. A belépőjegyekből

származó bevétel a Ménesbirtokot illeti. A Zrt. kizárólag elektronikus számlákat bocsájthat ki, ezért a helyszínen a számlaadás megszűnt. A látogatók a közeli Hotel Nonius portáján fizetik ki a belépőjegyek árát, ahol erről számlát kapnak. A Hotel Nonius a Helytörténeti Gyűjteményből származó bevételeket elkülönítve kezeli, így azok nyomon követhetőek. A rendezetlen jogi helyzet mind szakmai (állandó nyitva tartás, szakmai személyzet hiánya), mind gazdasági oldalról (finanszírozás, pályázatokon való részvétel) negatív irányban befolyásolja a Helytörténeti Gyűjtemény jövőjét.

A Kozma Ferenc Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium tanügyi épületében - a tanári szobában, az irodákban és a folyosón - iskolatörténeti képeket helyeztünk el a Helytörténeti Gyűjtemény fotóarchívumából. Fotó: Tarkó Gábor

A Mezőhegyesi Történelmi Szerepjáték Klub 15 éves fennállásának évfordulója utáni, szilveszteri játékkülés az erdélyi kaland epikus végjátékát hozta. Örök emlék marad. Fotó: Nyári József

*2018. március 14-én, két év után ismét a Szent György Római Katolikus Plébániatemplomban tartottuk meg március 15-i iskolai megemlékezésünket. Idei műsorunk most nem elsősorban a pesti eseményekre koncentrált, hanem a vidék (Csanád vármegye) szerepét emelte ki, helytörténeti témákat is felelevenítve. Köszönjük **Kassai Zoltán** 11.A illetve **Krébesz Cintia** és **Durkó Tamás Gábor** 10. A, **Varga Fanni** 10. L, valamint **Sólyom Alexandra**, **Kotroczó Mónika** és **Bucusi Márk** 9. L osztályos tanulóknak a felkészülést! A felkészítő pedagógusok **Benczik Ferencné**, **Dr. Bagi Krisztina** és **Dr. Schmidt Gábor** voltak. Az ünnepi műsort **Pap István Tibor**, a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. vezérigazgatója is megtisztelte jelenlétével. (Fotó: Mundrucné Benkő Anita)*

2018. április 18-án a 10. A osztállyal és Perity Endre kollégámmal Mezőhegyes műemlékeinek ritkán látogatott részeit kerestük fel egy rendhagyó kerékpártúra állomásain. A város alatti alagutak, az ómezőhegyesi majorudvar, a külsőke-mencés csikóslakok, a gépjavitó udvarán kiállított muzeális traktorok, a csikós csárda pincéje, az Újkaszárnya és az Állatjárványkórház elkülönítő istállói szerepeltek a látnivalók között.

Fotó: Mundrucné Benkő Anita

2018. május 13-án a Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar szervezett kirándulást Mezőhegyesre. A vendégek Pap István Tibor vezérigazgató úr társaságában megtisztelték látogatásukkal a Helytörténeti Gyűjteményt is, ahol én vezettem körbe őket. Kenyai vendégek először jártak nálunk! Köszönjük a látogatást és az elismerő szavakat! (Fotó: Mundrucné Benkő Anita)

2018. május 14-én a 9.A osztállyal rendhagyó történelemórakon Mezőhegyes majorjaiba látogattunk. A kerékpártúra a 39-es és a 46-os majorba vezetett. Jártunk a csikós csárda pincéjében, a 39-es majori istállókban, a zabtotonyban, megnéztük 46-ban **ifjabb Csala István** vaddisznóit, rendeztünk rövidtávú gyorsulási versenyt. A kirándulást közös fagyizás zárta.
(Fotó: Tarkó Gábor)

2018. július 2-án a Békéscsabi Pedagógiai Oktatási Központ munkatársai szerveztek képzést Iskolánkban. A szakmai programot követően a POK munkatársai megtekintették a Kozmát, majd városnéző sétára indultunk. Bejártuk a Ménesudvart, meglátogattuk a Kocsimúzeumot, a Fedeles lovardát, a Szent György Római Katolikus Plébániatemplom oratóriumában berendezett kiállítást és a Központi szállodát. Az ebédet követően pusztabuszos túra zárta a kirándulást a 39-es majorba. Fotó: Tarkó Gábor

Pedagógusként és köznevelési intézmény igazgatójaként egyaránt célom, hogy városunk általános és középiskolás diákjai megismerjék a múlt értékeit, tárgyi emlékeit, történéseit. Minden tanévben minden osztály számára szervezünk múzeumlátogatást, múzeumi órákat, rendhagyó történelemórákat. A Szakmai Napon, iskolánk nyílt napján minden érdeklődőt elviszünk a gyűjteménybe; a „Varnyúavatón”, iskolánk hagyományos gólyabáján - hosszas felkészülést követően - iskolatörténeti kvízzjátékot rendezünk; diáknapunkon, a *Régi idők majálisán* megrendezett nosztalgia felvonulásunk egyik állomása a gyűjtemény, és még sorolhatnám. Diákjaink aktívan részt vesznek a Múzeumok Éjszakája és más rendezvényeink szervezésében és lebonyolításában is.

A mezőhegyesi

Ménesbirtok

EREDMÉNYEK,
JÖVŐKÉP,
FEJLŐDŐ RÉGIÓ

felvirágzása

Nemzeti Ménesbirtok
és Tangazdaság Zrt.
Mezőhegyes

A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. kiadványa „A mezőhegyesi Ménesbirtok felvirágzása” címmel jelent meg, melyet szerzőként jegyzek. A kiadványban 2018 márciusában megjelentek szerint iskolánk fejlesztésére 725 millió forintot fordít a fenntartó. Megvalósul a kollégium felújítása, az iskola energetikai fejlesztése, valamint a diákok új uszodát, lovardát és tornatermet is birtokba vehetnek majd. A legújabb elképzelések szerint a Hangai postakocsi-állomás és vendégfogadó műemlék épülete látogatóközpontként funkcionálna a jövőben. Az épületbe a Helytörténeti Gyűjtemény kiállításainak egy része kerülhetne csak át – ugyanakkor a Ménesbirtok szeretné megvásárolni a Nagyiskola épületét is a Várostól.

Visszatérő vendégeink a helyi és vidéki iskolás csoportok, osztálytalálkozók résztvevői, nyugdíjas csoportok, civil szervezetek, a Retro Mezőhegyes csoport, testvérvárosainkból érkezett vendégek, a Magyar Államvasutak munkatársai, a mezőhegyesi lovas rendezvények nemzetközi közönsége és a Hotel Nonius vendégkörébe tartozó személyek/csoportok; pedagógus, muzeológus, történész és néprajzkutató kollégák. A gyűjtemény látogatását továbbra is ingyenesen biztosítjuk mindazon személyeknek, akik felajánlást tettek a gyűjteménynek, vagy társadalmi munkát végeztek, végeznek a falai között. Az Önkormányzat vendégeit, a testvérvárosi delegációkat, a kötelező feladatellátás körébe tartozó nyári Ötszínvilág Játsszóház résztvevőit is természetesen díjtalanul kalauzoljuk a kiállítási területen. A látogatók száma 2018-ban megközelítette a 4000 főt, nem beleszámítva kamarakiállításaink közönségét. A látogatókönyvi bejegyzések arról tanúskodnak, hogy vendégeink nagyra értékelik, elismerik a munkánkat.

A Gyűjtemény továbbra is tudományos műhely, olyan helytörténeti adatbázis, amit bárki, bármikor térítésmentesen igénybe vehet. Szakdolgozatíró és tanulmányi versenyekre készülő diákok, történész szakemberek, pályázati projektmenedzserek, osztálytalálkozók résztvevői, Mezőhegyesről elszármazott személyek gyakran megkeresnek bennünket. Közreműködünk helytörténeti vetélkedők, iskolai megemlékezések, filmforgatások szervezésében. Rendszeresen írunk pályázatokat, lektorálunk a város történetéhez kapcsolódó munkákat, publikálunk könyveket, újságcikkeket. Továbbra is rendszeresen tartok előadásokat a gyűjteményben vagy a gyűjteményről, interjúkat adok a legkülönbözőbb médiumoknak.

Mezőhegyes Évszázadok

2018. VI.30.
17.00 órától

Tizennégy állandó kiállítás megtekintése
Éjszakai városnézés, projektoros vetítés
Családi vetélkedő, kézműves foglalkozás
Retro Játsszóház, diafilmvetítés

Hóbörfőző

Tarkó Gábor félelmetes szabadulójátéka
8-12 fős csapatoknak, a múzeum pincéjében

synthwave koncert
Kovács Dániel - gitár
Sánta Bence - sampler
Salgó Norbert - dobok
A BELÉPÉS INGYENES

Helyörténeti Gyűjtemény
Nagyiskola
Mezőhegyes, Szent György tér 1
Vendéglátás
Videojátékok

20.00 órakor
ovi retró szobánkat
megnyitja

Mitykó Zsolt
Mezőhegyes Város
polgármestere
Tündérszöveget
<http://facebook.com/mhmuzeum>

Kozma
Mezőhegyes

Múzeumok Éjszakája 2018

Az országos rendezvénysorozat után egy héttel, 2018. június 30-án rendeztük meg a Múzeumok Éjszakáját Mezőhegyesen. A Helytörténeti Gyűjteményben tizennégy állandó kiállítás megtekintése mellett lehetőség volt a Sötét zakatolás című színdarab megtekintésére DVD-n; kézműves foglalkozás, Retro Játszóház, diafilmvetítés és videojátékok várták az érdeklődőket. A vendéglátásról idén is a városvédők gondoskodtak **Kerekesné Pap Ildikó** irányításával. Hajnali két óráig várta a bátor játékosokat az „Időbörtön”. Az általam megalkotott félelmetes szabadulójátékon 6-8 fős csapatok vehettek részt a múzeum pincéjében. A *nem játékos karaktereket* **Kerekes Zsolt, Nagy-György Tamás** és én alakítottuk felváltva. A játékot nagyon élvezték címerezőtáboros diákjaink is, akik **Családi Gréta** gyógypedagógus kíséretében merészkedtek le a pincébe. (A Címerezőtábor résztvevőit Lőkösházára, a Vásárhelyi-Bréda-kastélyba is elvittük kirándulni.) Csupán egy csapatnak sikerült egy óra alatt megoldania a rejtvényeket és lezárni a borzongató mese történetét, és nekik is csupán 25 másodpercük maradt. A rejtvények megoldásához helytörténeti ismeretekre és régi tárgyak rendeltetésszerű használatára is szükség volt. Évek óta népszerű családi vetélkedőnk lényege idén is az volt, hogy a csapatok megtalálják a kiállítótermekben elrejtett húsz csigaházat, és próbálják meg kitalálni, mire használták egykor azokat a tárgyakat, amelyeket megjelöltünk velük. Az általam a játékhoz készített faladatlapon beszámolómhöz mellékeltem. A szoros küzdelemben **Perity Endre** és családja diadalmaskodtak, második helyen végeztek a **József Attila Általános Iskola 8.b osztályos lánycsapatának tagjai**, míg harmadik lett **Keresztúri József**. A díjakat átadta, majd 20.00 órakor új kiállításunkat megnyitotta **Mitykó Zsolt**, Mezőhegyes Város polgármestere. Az ovi retró szobát berendezték: **Balogh Elvira** óvodapedagógus, **Hollósné Havasi Helén** és **Otrok Éva** nyugalmazott óvodapedagógusok. A mezőhegyesi óvodák történetét bemutató, rendkívül gazdag állandó kiállítás rengeteg dokumentumot, fotót, szemléltető eszközt, régi játékot, olvasmányt mutat be, melyeken generációk nőttek fel. Miután **Laczó András**, a Magyar Állami Operaház aranygyűrűs énekművésze elénekelte a Pezsgőáriát, a felnőtteket pezsgővel kínáltuk, míg a gyerekeket a folyosón Kakaó Klub várta. 21.00 órától a Nagyiskola szabadtéri színpadán fellépett a **Retröxx** synthwave zenekar. **Kovács Dániel** - gitár; **Sánta Bence** - sampler és **Salgó Norbert** - dobok egyéni stílusú produkcióját élvezhettük.

A rendezvény megvalósításában együttműködő partnerek:

Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. József Attila Általános Művelődési Központ

Kozma Ferenc Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium

Város- és Környezetvédő Egyesület, Mezőhegyes

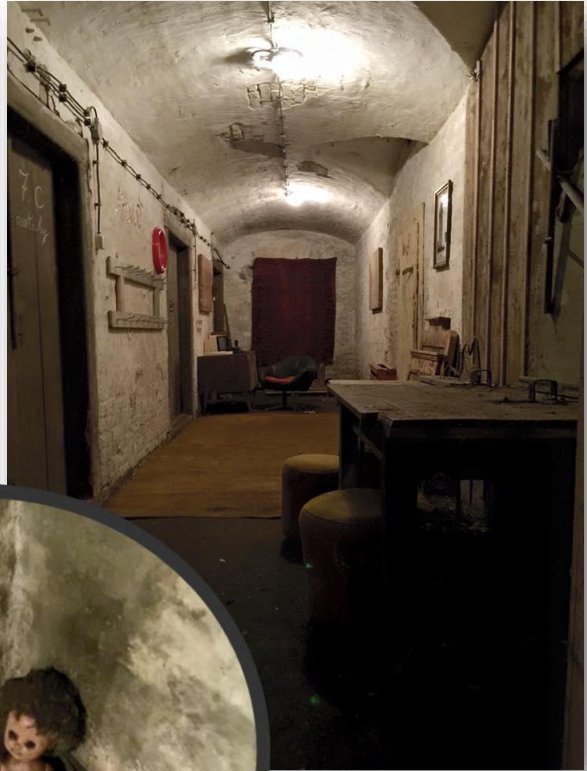
Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes

A hangosításért köszönetet mondok **Csokány Sándornak, Hájás Gábornak és Keszeli Gábornak!** A programok megvalósításában vállalt szerepükért köszönet illeti meg: **Bagaméri Beatrix Orsolyát, Bagaméri Barbara Dzszenifert, Krucsóné Gergely Erzsébetet, Mundrucné Benkő Anitát, Tarkó Mihályt, valamint Lakatos Attilát és Varga Krisztiánt.** A rendezvény plakátját készítette: *Tarkó Gábor.* Fotó: *Tarkó Gábor, Balogh Elvira.*

Múzeumok Északán

Kedves Gyerekek!

A Helytörténeti Gyűjteményben sok új tárgyat helyeztünk el. Ezek a tárgyak fellelt állapotban vannak, semmilyen feliratot, leírást nem tettünk ki hozzájuk. **Húsz tárgyat számozott csigaházakkal jelöltünk meg, ezeket kell megtalálnotok a termekben, folyosókon.** Erre a lapra írjátok fel, hogy melyik tárgyat (csigaházat) hol találtátok meg! A kiállítások nevei röviden: *számítógép kiállítás, úttörők szobája, régészeti kiállítás, néprajzi terem, 1956 Mezőhegyesen (földszinti folyosó), cukorgyári terem, iskolamúzeum, fotókiállítás, 100 éves a szakképzés, vasúttörténeti terem, Isaszegi terem, Ménestörténet, ovi retró szoba.* A második feladat, hogy **próbáljátok meg kitalálni, mire használták ezeket a tárgyakat, mi a nevük!** Ebben kérjétek szüleitek, nagyszüleitek segítségét! **FONTOS, hogy a csigaházakat a szabadon álló tárgyakról ne mozdítsátok el, hogy a többi csapat is megtalálhassa őket! A kiállított tárgyakhoz nyúlni, azokat felvenni, megvizsgálni nem szabad.** Kérjük, hogy a többi csapatnak ne segítsétek a tárgyak hollétét, nevét illetően, mert az csalásnak minősül! A termeket felügyelő diákok figyelni fogják a versenyzőket, és akik nem tartják be a játékszabályokat, azokat kizárjuk a versenyből. **Jó kutatást, vizsgálódást kívánunk!**

Csigaház száma:	Hol találtad meg? (kiállítás neve)	Mi az a tárgy/mire használták régen?	Pontszám:
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

Pontszám összesen:

2018. szeptember 7-én a IV. Fialat Fogatlovak Világbajnokságának résztvevői és versenyszervezői tisztelték meg látogatásukkal a Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjteményt. Angol nyelven kalauzoltam vendégeinket a 20-i kancaménesbe tett kiránduláson, a pusztabuszos városnézésen, a Ménesudvarban és a múzeumban. Megható volt látni, érezni, hogy a nagyvilág lovasait mennyire lenyűgözte Mezőhegyes. (Fotó: Mundrucné Benkő Anita)

Antal Istvánné jóvoltából Kaszap József és Kaszap Gábor méneskari tiszthelyettesek hagyatékából kerültek értékes tárgyak és dokumentumok a Helytörténeti Gyűjteménybe. A gyűjtemény fotóarchívuma is több ezer felvétellel gyarapodott az elmúlt évben. Köszönjük szépen a város polgárainak felajánlásait! *Fotó: Tarkó Gábor*

Mezőhegyesi magyar kir. állami mérnökököség

Dicsőítő elismerés.

Kározy Gábor tisztelgetteknak,
ki a mezőhegyesi magyar királyi állami mé-
nészül. 39. éven keresztül a legnagyobb be-
galommal és szorgalommal látta el szolgá-
latát és ezen idő alatt előjáróinak min-
dig legteljesebb megaláztatását és dicsőítést er-
demelle meg, nyugelijben távozása alkalmá-
ból a szolgálat nevében köszönetemet feje-
zem ki.

Mezőhegyes, 1928. év. január 15.

Kározy Gábor
mérnök.

*Csoportkép a 73-as majori iskolából,
készült 1960 körül*

*Fent a mezőhegyesi strand az 1980-as években;
jobbra a világhírű mezőhegyesi kender a II. vi-
lágháború előtti években*

*Törzsosztály laktanya, Mezőhegyes, 1910 körül (képeslap). A II. világháborúban bombatalálat
érte - ezért rövidebb ma a déli kaszárnya épülete.*

1984 decemberében a Ménesbirtok alapításának 200. évfordulóján rendezett ünnepség a József Attila ÁMK színháztermében. Szabó Olga verset mond.

A Helytörténeti Gyűjteményben zajló munkáról, rendezvényeinkről minden információ, újságcikk, plakát, fotó időrendben megtalálható **a múzeum Facebook oldalán:**

<https://www.facebook.com/mhmuzeum>.

Az oldalon rendszeresen közzé teszünk archív felvételeket, filmhíradókat, Mezőhegyes régiségeiről szóló híradásokat.

A Helytörténeti Gyűjtemény honlapja - itt jelenleg az első kilenc kiállításunk tekinthető meg interaktív formában: <http://www.mezohegyesamk.hu/html/mhmuzeum/mhmuzeum.htm>

A Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt., a Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjtemény és a Kozma Ferenc Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium közös pavilonját a III. Megyenapon is nagyon sokan meglátogatták. Az érdeklődők megtekinthették Mezőhegyes régiségeit, játszhattak retró játékokkal, a legendás Commodore 64 számítógépen régi videojátékokkal, kézműves foglalkozáson fonalból és papírból lovacskát készíthettek. Munkatársaimmal elsősorban a Békés Megyei Értéktárba bekerült értékeket: a nóniusz lófajtát és a Helytörténeti Gyűjteményt, valamint a helyi értékeket igyekeztünk bemutatni, népszerűsíteni a megye közönségének. A Ménesbirtok fogata sem pihent, folyamatosan körözött a főtéren. Köszönetet mondanak Menyasszonyomnak, Balogh Elvira óvodapedagógusnak, Nagy-György Tamásnak, az Iskola szakügyintézőjének és párjának, Herczeg Ildikónak, Matuz Ádámnak, a SZÖMJI diákszervezet társelnökének, valamint Édesanyámnak, Tarkó Mihályné nyugalmazott pedagógusnak, hogy a kánikulában is kitartóan fogadták az érdeklődőket! Nagyon örülünk, hogy sok ismerőst és sok mezőhegyesit is köszönthettünk a pavilonban! Találkozzunk a Megyenapon jövőre is! *Fotó: Balogh Elvira, Nagy-György Tamás, Tarkó Gábor*

2018. február 14-én a Helytörténeti Gyűjtemény Békés Vármegye Vándordíjával gazdagodott. Értékes vándordíjat adományozott a Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjteménynek Marik Lászlóné a Békés Megyei Sportszövetségek Érdekszövetségi Egyesületének elnöke. Az 1948-ban alapított díjat mindig „a vármegye leggyorsabb lova” kapta. Az átadás, annak dokumentálása a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. vezérigazgatója, Pap István Tibor felügyelete mellett, a Helytörténeti Gyűjtemény részéről Tarkó Gábor igazgató úr jelenlétében történt. Az ezüst lovas szobor a Ménes-történet című kiállítás kiemelt relikviája lett. 1951-ben a Mezőhegyesi Állami Gazdaság pejkancája, Akaratos nyerte el a díjat. Makai János lovagolta. Fotó: Isaszegi Norbert, Tarkó Gábor

2018. január 30-án Dr. Takács Árpád, a Békés Megyei Kormányhivatalt vezető kormány megbízott, Simonka György országgyűlési képviselő úr, Béni Attila, a Békés Megyei Kormányhivatal Mezőkovácsházai Járási Hivatalának hivatalvezetője és Rajos István, Mezőhegyes alpolgármestere tisztelték meg látogatásukkal a Helytörténeti Gyűjteményt. Pap István Tibor vezérigazgató úrral közösen mutattuk be a világhírű Ménesbirtok történetét, Vezérigazgató Úr beszámolt a folyamatban lévő beruházásokról és a jövőbeni tervekről. Szó esett az Iskola és a Ménesbirtok kapcsolatáról, valamint a mezőhegyesi turizmus lehetséges fejlesztési irányairól is. Kormány megbízott Úr kifejezetten érdeklődött a helytörténet iránt, DVD-n elkérte és megnézte helytörténeti témájú filmünket, színdarabunkat. Legutóbb a Nőtlen tiszt lak megvásárlását követően az épületben kialakításra kerülő Kormányablak „háttéréhez” biztosítottam régi életképeket, fotókat az épületről. Ezek felnagyítva kerülnek elhelyezésre az ügyfélszolgálati irodában, illetve annak előterében. *Fotó: Mundrucné Benkő Anita*

2018. szeptember 20-21-én rendezték meg a II. NAK Szántóföldi Napok és Agrárgép-Show-t Mezőhegyesen. A helyszínt a helyi középiskola fenntartója, a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. biztosította. Az iskola diákjai aktívan részt vettek a rangos, országos szakmai rendezvény szervezésben, lebonyolításában. Mezőgazdasági gépész tanulóink egy héten át dolgoztak a kiállításon, a MEGFOSZ sátrában is segédkeztek; rendész tanulóink a parkoltatást és a vagonőri feladatok ellátását segítették. Mindkét napon 9.00 órától 17.00 óráig vártuk az érdeklődőket a Ménesbirtok, az Iskola és a Mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjtemény sátrában.

A kiállítást rendezte és a kiállításvezető szöveget írta: **Tarkó Gábor**, a Kozma Ferenc Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója.

Közreműködtek: **Balogh Elvira, Mundrucné Benkő Anita, Keresztúri József, Nagy-György Tamás és Rózsa István.**

A kiállított Fordson traktor **Tarkó Mihály** nyugalmazott villamosmérnök tulajdona, a többi kiállított gépet **Szilágyi Zsolt** vállalkozó bocsátotta rendelkezésünkre, akiknek ezúton is köszönetet mondunk!

Grafika: **Modul Trend Kft.** (Budapest), **Tarkó Gábor**

Nyomdai munka: **Modul Trend Kft.**

Fotó: *Méreg Tibor, Mundrucné Benkő Anita, Tarkó Gábor*

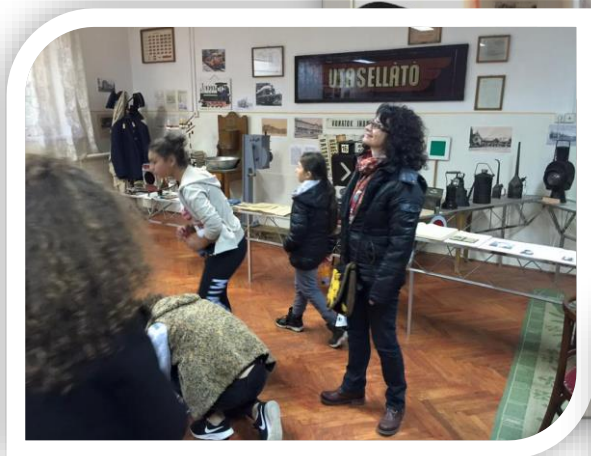
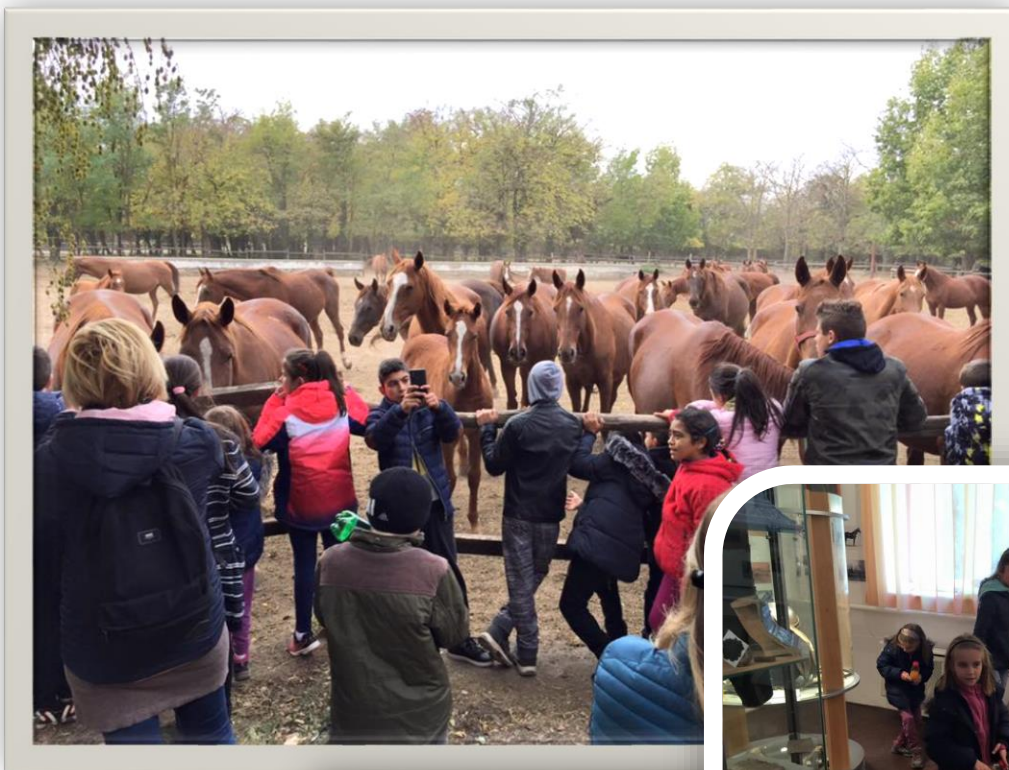

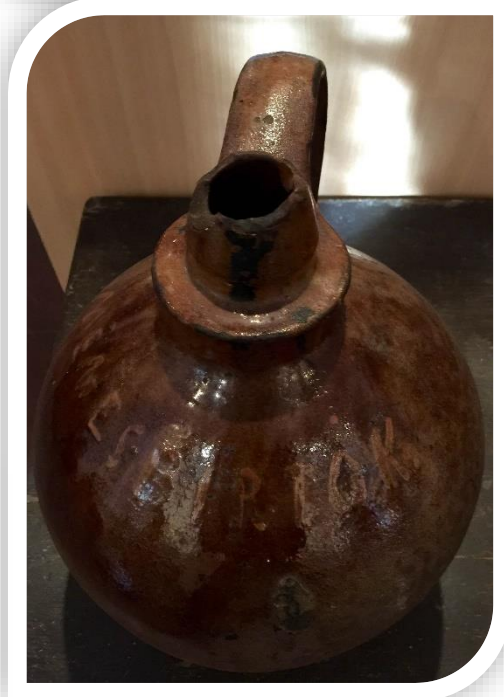
2018. október 27-én a sepsikőröspataki Kálnoky Ludmilla Általános Iskola tanulóit láttuk vendégül, akik a Máltai Szeretetszolgálat támogatásával indultak közel egyhetes kirándulásra. Reggel az iskola bejárásával és traktorvezetéssel kezdődött a program, majd a Ménesudvarba vezetett az utunk, ahol a Központi istálló, a Kocsimúzeum és a Fedeles lovarda voltak a kirándulás állomásai. A kisiskolások között több lovastornász is van, így nagyon érdeklődtek a ménes iránt. Autóbusszal utaztunk a 20. majori ménesbe, ahol a gidrán és a nóniusz kancákat, csikókat vettük szemügyre. A Hotel Noniusban elköltött ebédet követően pusztabuszos városnézés következett, majd a Helytörténeti Gyűjteményben hat csapat versenyzett - a 12 kiállítóteremben elrejtett 20 csigaházat kellett megtalálniuk, és a felnőttek segítségével kitalálniuk, mire használták egykor a csigaházakkal megjelölt, névtelen tárgyakat. Este sportoltunk kicsit az iskola tornatermében és a sportpályán, majd a vacsora következett. A vacsorát követően kihirdettem a csapatverseny eredményét, majd átadtuk a díjakat a győzteseknek. Vendégeink egy gyönyörű népdallal köszönték meg a vendéglátást. Az este csocsózással, Xbox One játékokkal, karaokeval és tini diszkóval folytatódott. A következő napra fürdőlátogatást szerveztünk Orosháza-Gyopárosfürdőre, ahonnan Budapestre, majd

Bécsbe utaztak tovább a gyerekek. Gyönyörű őszi időben tölthették el ezt az örömteli napot székelyföldi vendégeinkkel, akiket visszavárunk. Köszönjük a Ménesbirtok támogatását és minden kollégának a program lebonyolításában végzett munkáját!

Fotó: Tarkó Gábor, Turai Magdolna

2018. november 16-án az Európai Mézes Reggeli programjához kapcsolódóan a mezőhegyesi méhészet tárgyi emlékeit, szakkönyveket, folyóiratokat állítunk ki az iskola folyosóján. A gyerekek előzetes feladatként méhecske bábokat készítenek, tesztlapot töltenek ki, folyamatosan lehetőség lesz termelői mézек kóstolására. A fotón méhész mázsa – Antal Istvánné felajánlása. *Fotó: Tarkó Gábor*

A gyűjtemény több mint ezer tárggyal gyarapodott az elmúlt évben – fent félszáz éves zsákok - Szilágyi Zsolt felajánlása. „Mezőhegyes, Állami Gaz-

daság központi magtára”; mellette régi vízhordó edény „Ménésbirtok” felirattal – a Magyar-óvári család hagyatékából; lent bakelit házas Orion rádió – a Kelemen család felajánlása.

Régi méneskari munkaeszköz - utászok szuroköntő edénye, az adományozó személye ismeretlen.

Könyvtárunk és a gyűjteményben őrzött dokumentumok száma is jelentősen gyarapodott. Jobbra a régi idők nagy mérkőzései. Érdekes a nézőszámot is figyelni! 3500 néző! A tárgyakról készült fotókat készítette: Tarkó Gábor

MEZŐKOVÁCSHAZA—MSE
1—1 (1—1)
11-esekkel 12—13!

Mezőkovácsháza. 3500 (!) néző. V.: dr. Mátyus. Mezőkovácsháza: Petrás — Bartók, Kovács F., Szatmári, Kovács Z. — Balázs, Köteles (Kovalecsik), Zám-bori (Mikula), Mocsári, Schmidt, Kolozsi. Edző: Sári Ferenc, Mezőhegyes: Fülöp — Zsidó (Megyebíró), Kukely, Rédlí, Krecsméri, Kovács S. (Harangozó), Posztós, Bural, Boros, Samu, Képiró. Edző: Kvasz János.

28. perc: Bural távoli lövése a szél segítségével a kapuba vágódott, 0—1.

43. perc: ügyes Mocsári—Kolozsi adogatás végén Kolozsi szemfüles gólt szerzett, 1—1.

Végig kemény, a mezőhegyesiek részéről esetenként kíméletlen játékost láthattak a nézők, akik zsúfolásig megtöltötték a nézőteret. A két piros és az öt sárga lap is utal a játék heves-ségére. További érdekesség a maratoni hosszúságú büntetőrúgások. Kiállítva: Samu, Rédlí — Mezőhegyes. Sárga lap: Szatmári, Schmidt, ill. Rédlí, Bural, Boros.

Engelhardt László

Mezőhegyes, 2018. november 11.

Tarkó Gábor történész, tanár, a Helytörténeti Gyűjtemény vezetője